

Obs! Det här är ett allmänt underlag till hjälp för församlingarna.

Kyrkans bildbank/Aarne Ormio

Indikatorer för en församling i kris

Sammandrag

Denna anvisning riktas till både församlingar och domkapitel. De tidigare trösklarna för ingripande har ersatts med indikatorer för en församling i kris. Målet med denna anvisning är att ge församlingarna anvisningar om hur de själva aktivt och regelbundet kan följa upp sin församlings ekonomiska utveckling, förvaltning och verksamhet. Vidare vill man med anvisningen uppmuntra församlingarna till att på eget initiativ vidta korrigerande åtgärder om indikatorerna uppfylls. I kyrkoordningen föreskrivs att domkapitlet har till uppgift att stödja och övervaka församlingarnas verksamhet och förvaltning. Denna uppgift och den initiativrätt som föreskrivs separat för domkapitlet befullmäktigar domkapitlet att vidta åtgärder om indikatorerna uppfylls i församlingen, församlingen inte själv har vidtagit några åtgärder eller om de åtgärder som vidtagits på eget initiativ inte korrigerar situationen.

Kyrkostyrelsen 23.11.2021

Innehåll

1	Inledning	1
2	Konstaterande av ändringsbehov.....	3
2.1	Ekonomiska indikatorer för en församling i kris	3
2.2	Verksamhets- och förvaltningsindikatorer för en församling i kris	4
2.3	Åtgärderna när indikatorerna uppfylls	5
3	Beredning av en strukturförändring.....	6
4.	Utredning	8
5	Ändring i församlingsindelningen.....	11
5.1	Initiativ	11
5.2	Domkapitlets och kyrkostyrelsens uppgifter	13
6	Grundande av en kyrklig samfällighet.....	16
6.1	Identifiering och beredning av ändringsbehovet.....	16
6.2	Fattande av beslut	16
6.3	Innehållet i grundstadgan	17
7	Samarbetsprojekt.....	21
7.1	Inledning.....	21
7.2	Samarbetsavtalets innehåll.....	22
8	Verkställighetsskedet	23
	BILAGA 1 Indikatorer för en församling i kris – församlingens ekonomi	31
	BILAGA 2 Indikatorer för en församling i kris – förvaltning och verksamhet	33
	BILAGA 3 Initiativmodell för ändringar i församlingsindelningen	37
	BILAGA 4 Modell för samarbetsavtal	39

1 Inledning

I december 2016 publicerade Kyrkostyrelsen cirkulär 21/2016. Till det bifogades en administrativ anvisning riktad till domkapitlen om ändring i församlingsindelningen och grundande av en kyrklig samfällighet. Syftet med anvisningen var att skapa en helhetsbild av domkapitlets uppgifter vid en ändring av församlingsstrukturerna. Anvisningen innehöll också en definition av trösklarna för ingripande. Med tröskel för ingripande avses att domkapitlet när vissa kriterier i församlingens verksamhet, förvaltning eller ekonomi uppfylls ska initiera en förändringsprocess.

Kyrkomötet behandlade 2020 ombudsinitiativ 7/2020 om tröskeln för ingripande i ändring i församlingsindelningen. I ombudsinitiativet framfördes uppfattningen om att stiftet tillämpar anvisningarna från 2016 på lite olika sätt. Församlingarna bör i förväg få veta med vilka kriterier församlingen kan förbli självständig och när den behöver vidta åtgärder för sammanslagning med en annan församling. I ombudsinitiativet ansågs också att kriterierna för ingripande med tanke på den ekonomiska församlingsenheten är uppdaterade, tydliga och mätbara. Däremot finns det anledning att uppdatera minimikraven på en församlings verksamhet och förvaltning, eftersom det är svårt att entydigt bedöma eller objektivt mäta dessa. I initiativet föreslogs att det införs bindande kriterier som gäller alla församlingar och som förpliktar till att det inleds en utredning av ändringar i församlingsindelningen.

Vid kyrkomötesbehandlingen konstaterade förvaltningsutskottet i sitt betänkande 2/2020 om ombudsinitiativet att de tidigare anvisningarna ger goda förutsättningar för församlingarna att göra en självvärdering. Utskottet ansåg dock att antalet kriterier för ingripande bör minskas och innehållet i dem preciseras. Kriterierna för ingripande ska vara klart avgränsade för att ge tillräckliga förutsättningar för såväl församlingens självvärdering som för domkapitlens möjlighet att på enhetliga grunder bedöma församlingarnas situation i olika stift och vid behov vidta åtgärder för att göra en utredning av församlingens förmåga att klara sig som självständig församling. Förvaltningsutskottet ansåg att de kriterier som gäller församlingens ekonomi ska användas i första hand. Utskottet ansåg att de nya anvisningarna bör grunda sig på församlingens självvärdering enligt de kriterier som kyrkostyrelsen fastställt. Vidare ansågs det att självvärderingen ska göras årligen i samband med bokslutet och

verksamhetsberättelsen genom att spegla församlingens situation mot de kriterier för ingripande som nämns i kyrkostyrelsens anvisningar.

Utgående från förvaltningsutskottets betänkande beslutade kyrkomötet att be kyrkostyrelsen uppdatera kriterierna (den s.k. tröskeln för ingripande) i bilagan till kyrkostyrelsens cirkulär 21/2016 samt att be kyrkostyrelsen och domkapitlen vidta behövliga åtgärder för att församlingarna årligen ska granska sin situation utgående från kriterierna för ingripande i samband med behandlingen av verksamhetsberättelsen och bokslutet.

Denna nya anvisning riktas till både församlingar och domkapitel. De tidigare trösklarna för ingripande har ersatts med indikatorer för en församling i kris. Det är i första hand församlingen som är skyldig att se till att den har tillräckliga resurser för att fullgöra sin grundläggande uppgift. Målet med denna anvisning är att ge församlingarna anvisningar för hur de själva aktivt och regelbundet kan följa upp sin församlings ekonomiska utveckling, förvaltning och verksamhet. Målet är ytterligare att uppmuntra församlingen till att självständigt vidta åtgärder om indikatorerna uppfylls. Att en indikator uppfylls betyder att indikatorns gränsvärden överstigs (eller understigs, beroende på indikatorn). I kyrkoordningen föreskrivs att domkapitlet har till uppgift att stödja och övervaka församlingarnas verksamhet och förvaltning. Denna uppgift och den initiativrätt som föreskrivs separat för domkapitlet befullmäktigar domkapitlet att vidta åtgärder om indikatorerna uppfylls i församlingen, församlingen inte själv har vidtagit några åtgärder eller om de åtgärder som vidtagits på eget initiativ inte korregerar situationen.

De principer för god förvaltning som tryggas i 21 § i grundlagen styr verksamheten också när det är fråga om att utreda församlingens verksamhetsförutsättningar samt ändra församlingsstrukturen till följd av ett eventuellt initiativtagande. Till de principer för god förvaltning som anges i 2 kap. i förvaltningslagen (434/2003) hör bland annat likabehandlingsprincipen och principen om tillitsskydd. Likabehandling innebär att alla ska behandlas lika i liknande situationer. Detta kan också gälla det samfund som församlingens medlemmar bildar. Tillitsskyddet är förenat med bland annat kraven på enhetlighet i myndighetsverksamheten. Målet med anvisningarna är därför att förenhetliga stiftens verksamhet i liknande situationer samt att ge församlingarna en tydligare bild av i vilka situationer domkapitlet kan ta initiativ till

ändringar i församlingsstrukturen, om de uppfyllda indikatorer som upptäckts vid församlingens självutvärdering inte har lett till åtgärder för att rätta till situationen på eget initiativ.

2 Konstaterande av ändringsbehov

Med hjälp av nedannämnda indikatorer för en församling i kris kan förutsebara eller akuta utmaningar i fråga om ekonomin, verksamheten och förvaltningen identifieras i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna.

Församlingarna/de kyrkliga samfälligheterna ska varje år i samband med bokslutet bedöma om indikatorerna för verksamheten, förvaltningen och ekonomin uppfylls och vidta behövliga åtgärder för att bereda en eventuell strukturförändring. Också domkapitlet ska initiera ändringsprocesser i församlingarna om indikatorerna ger anledning till det.

2.1 Ekonomiska indikatorer för en församling i kris

Det finns fyra ekonomiska indikatorer och dessa beskrivs närmare i bilaga 1. Det bör noteras att det i fråga om varje indikator kan finnas vägande skäl till varför någon av dem uppfylls. Sådana skäl kan vara investeringar, omorganisering av personalstrukturen eller enskilda situationer. Om trenden dock klart visar att ekonomin utvecklar sig i negativ riktning ska församlingsekonomis hållbarhet granskas.

- 1) **Räkenskapsperiodens resultat** utan poster av engångsnatur är negativt tre år i följd eller den senaste räkenskapsperiodens resultat utan poster av engångsnatur är negativt och kyrkoskattesatsen är 2,0 (eller högre).
- 2) I **församlingens balansräkning** kommer de föregående räkenskapsperiodernas överskott/underskott utifrån bokslutet sannolikt att visa ett underskott och det går inte att med kalkyler visa att det skulle kunna täckas under de följande tre åren utan intäkter av engångsnatur eller försäljning som överskrider det som anges i skogsvårdsplanen.
- 3) **Likviditeten** understiger 90 dagar eller försämras tre år i följd.
- 4) **Personalkostnadernas** andel av verksamhetskostnaderna ökar tre år i följd.

Varje år när den ekonomiska statistiken färdigställts skickar kyrkostyrelsen uppgifter till stiftens domkapitel om de församlingar där indikatorerna för en församling i kris uppfylls.

2.2 Verksamhets- och förvaltningsindikatorer för en församling i kris

Brister i de nedan uppräknade aspekterna av församlingens verksamhet och förvaltning utgör verksamhets- och förvaltningsindikatorerna för en församling i kris. Oftast märks problem med förvaltningen och verksamheten i form av brister på flera olika punkter. De indikatorer som gäller dessa punkter beskrivs närmare i bilaga 2.

1) Församlingens samhälleliga uppgifter

- Bristfälligt handhavande av begravningsväsendet eller begravningsplatsen
- Missförhållanden i skötseln av underhållet av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och lösöre
- Bristfälligheter i skötseln av uppgifter som gäller kyrkböckerna och befolkningsregistret

2) Församlingens förvaltning och myndighetsverksamhet

- Problem i fråga om organens sammansättning och funktion
- Bristfälligt förvaltningsförfarande

3) Församlingens verksamhetsorganisation

- Uppenbara brister och försummelser vid upprätthållandet av en verksamhet enligt de grundläggande uppgifterna (KL 4:1)
- Antalet medlemmar i församlingen har under de senaste fem åren sjunkit med 15 procent och är vid bedömningstillfället under 2 000 medlemmar
- En verksamhetskultur som är stel, inskränkt, isolerad och/eller oförmögen att förnya sig

4) Ledarskapet i församlingen

- Svagheter i ledarskapet
- Avsaknad av strategiska riktlinjer till stöd för ledningen, såsom verksamhetsplan, församlingens strategi/policy/mission/vision, fastighetsstrategi, personalplan, utbildningsplan eller beredskapsplan

- Underlåtelse att ingripa i långvariga problem som förekommer i församlingens operativa ledning
- Ovilja till samarbete med närliggande församlingar, övriga församlingar i prostriet och/eller med domkapitlet

5) Församlingens anställda

- Antalet anställda
- Återkommande problem med personalens arbetshälsa
- Problem med tillräcklig personal och rekryteringen av den granskas enligt verksamhetssektor

2.3 Åtgärderna när indikatorerna uppfylls

När indikatorerna för en församling i kris uppfylls ska följande åtgärder vidtas:

- Församlingen ska lägga till en utredning av de punkter där en indikator uppfylls i bokslutets verksamhetsberättelse och göra upp en åtgärdsplan för att korrigera situationen.
- När en ekonomisk indikator för en församling i kris uppfylls kan också domkapitlet börja tillämpa en ekonomisk styrning.
- Om utredningen av ekonomin, verksamheten och förvaltningen visar att församlingens resurser inte räcker till för att säkerställa en bra församlingsverksamhet, ska församlingen inleda förhandlingar om församlingsstrukturen.
- Om församlingen förhållit sig passiv när indikatorerna för ekonomi, förvaltning och verksamhet uppfyllts, ska domkapitlet ta initiativ i ärendet. Ju fler indikatorer som uppfylls, desto snabbare måste det vidtas åtgärder.

Exempel på eventuella korrigerande åtgärder som kan vidtas när de ekonomiska indikatorerna uppfylls:

- Gör en bedömning av kostnadsstrukturen per verksamhetssektor och kostnadsslag, en realistisk uppskattning av vilka kostnader som kan minskas och en plan för hur ekonomin kan balanseras

- Gör upp en fastighetsstrategi där det ingår en plan över de investeringar som krävs på grund av de kommande årens renoveringsbehov och över möjligheten att avyttra en del av den fasta egendomen
- Undersök möjligheterna att öka intäkterna, exempelvis genom att höja avgifterna inom begravningsväsendet inom gränserna för regleringen eller höja kyrkoskattesatsen
- Utred orsakerna till de ökade personalkostnaderna samt personalstrukturen och gör upp en personalplan med målet att nå inbesparingar exempelvis genom pensionsavgångar
- Utred möjligheten till gemensamma befattningar med grannförsamlingarna
- Undersök övriga möjligheter till samverkan
- Utred församlingsmedlemmarnas möjlighet att delta i verksamheten och i planeringen av den.

Exempel på eventuella korrigerande åtgärder när indikatorerna för verksamhet och förvaltning uppfylls:

- Gör upp tydligare anvisningar för förvaltningen och spelregler för organen
- Förtydliga ledningens ansvarsområden
- Kartlägg personalens kompetens och avhjälj bristande kompetens eller yrkeskunskap med hjälp av personalutbildning
- Gör en kollegial granskning av verksamheten i motsvarande församlingar och utveckla den egna verksamheten utgående från jämförelsen
- Ordna arbetshandledning individuellt eller i grupp exempelvis i samarbete med företagshälsovården
- Utred möjligheten till gemensamma befattningar med grannförsamlingarna
- Planera församlingens verksamhet tillsammans med församlingsmedlemmarna.

3 Beredning av en strukturförändring

Processen för att ändra församlingens struktur kräver noggrann beredning. För beredningen är det i allmänhet bra att utse en separat styrgrupp. I det inledande skedet är det bra att kartlägga de olika intressentgrupper, samarbetsparter och -partner med vilka beredningen ska

göras. I beredningsskedet kan också möjligheterna till samarbete med en eller flera församlingar kartläggas.

I början av beredningen finns det skäl att göra upp en separat kommunikationsplan till stöd för beredningen och projektet. Redan i ett tidigt skede bör de förtroendevalda och hela personalen inkluderas i beredningen av förändringen på ett bredare plan. Det här innebär bland annat att föra en öppen kommunikation, ordna hörande, skapa delaktighet i processen och att hantera de känslor som väcks i samband med ändringsplanerna. Vid sidan av personalen är församlingsmedlemmarna en viktig intressentgrupp och för dem är det bra att redan i beredningsskedet ordna möten för diskussioner och hörande samt också annars aktivt informera dem om ärendet.

I beredningsskedet ska särskild vikt också fästas vid församlingens språksituation som eventuellt kan förändras till följd av förändringsprocessen. Beslut om ändring i församlingsindelningen får inte fattas utan synnerligen vägande skäl, om församlingsindelningen har som följd att medlemmarna i en enspråkig församling eller den språkliga majoriteten i en tvåspråkig församling kommer att utgöra en språklig minoritet i en ny eller en tidigare församling. Om det finns ett synnerligen vägande skäl ska det redan i beredningsskedet fästas särskild vikt vid hur det andliga livet ordnas för dem som hör till minoritetsspråkgruppen i den nya situationen.

Vid beredningen av strukturförändringsprocessen finns det skäl att kartlägga och fatta beslut om huruvida det till exempel finns anledning att avstå från att göra vissa investeringar eller ändra befattningar under den tid som processen pågår.

Under hela beredningsskedet och strukturförändringsprocessen ska församlingen utföra sitt egentliga grundläggande arbete. Det grundläggande arbetet löper smidigare när personalen får ta del av beredningen, får tillräckligt med information om förändringen samt verktyg och stöd för att hantera de känslor som den väcker. Utomstående sakkunniga kan användas som stöd i processen. Det är också bra om den egna företagshälsovården känner till ärendet, för att den ska vara beredd att erbjuda det stöd som de anställda behöver.

Vid sidan av församlingen/församlingarna kan också domkapitlet eller biskopen inleda ett beredningsskede som via en utredning leder/kan leda till att domkapitlet tar ett initiativ i ärendet.

4. Utredning

När det behövs en strukturförändring och det blivit klart vem det är som är partnern eller partnererna i förändringen bör det göras en utredning av församlingarnas nuläge, om detta inte redan har gjorts under den inledande beredningen. Utredningen får gärna också innehålla en beskrivning av målen för verksamheten och ekonomin samt av den framtida verksamhetsmodellen, ekonomin och förvaltningen, inklusive personalbehovet, till stöd för förändringsprocessen. Utredningen kan göras av de av församlingarnas egna resurser som deltar i projektet eller av en tillsatt utredare. Också domkapitlet kan inleda en utredning genom att tillsätta en utredningsman (nedan *utredare*) som utöver den tilldelade utredningsuppgiften också gör en framställning antingen om en ändring i församlingsindelningen eller om grundstadgan för en kyrklig samfällighet (KL 11:4,2 och KO 13:2). För att domkapitlet vid en ändring i församlingsindelningen ska kunna tillsätta en utredare krävs att det tagits ett initiativ om ändring i församlingsindelningen. Både domkapitlet självt och biskopen har emellertid rätt att ta initiativ. Bestämmelsen i kyrkolagen om att tillsätta en utredare när en kyrklig samfällighet grundas är mycket flexibel.

Utredningen är en gemensam process för församlingarna. När utredningen inleds rekommenderas det att det bildas en styrgrupp för utredningen bestående av ledande tjänsteinnehavare och förtroendemän i de församlingar som deltar i projektet. Styrgruppen förhandlar om de specialvillkor som är viktiga för församlingarna och möjligheterna att samordna dem. En eventuell utredare kan också reflektera över de aspekter som framkommit i utredningen och riktlinjerna för utredningen tillsammans med styrgruppen.

KL 11:4,2

Har församlingarna inte uppnått enighet om grundstadgan och överföring av egendomen, skall domkapitlet förordna en utredningsman att bereda förslag om detta. Förslaget jämte kyrkofullmäktiges utlåtanden om detta skall tillställas kyrkostyrelsen som, efter att ha erhållit domkapitlets utlåtande, beslutar om grundandet av den kyrkliga samfälligheten och om grundstadgan samt om den egendom som skall övergå till samfälligheten. Domkapitlet kan även annars tillsätta en utredningsman, om domkapitlet anser att det behövs.

KO 10:1

Då församlingarna enligt 11 kap. 1 § i kyrkolagen skall grunda en kyrklig samfällighet, ankommer det på kyrkoråden, på initiativ av kyrkorådet i den till folkmängden största församlingen, att bereda ett förslag till grundstadga för samfälligheten. Det gemensamma förslaget eller det förslag som uppgjorts av den av domkapitlet utsedda utredaren skall vidarebehandling för handläggning i församlingarna.

KO 13:2

Domkapitlet kan tillsätta en eller flere utredningsmän att utreda den ändring i församlingsindelningen som ett initiativ syftar till och att göra förslag härom. Domkapitlet kan även införskaffa den för handläggning av initiativet behövliga utredningen på annat sätt.

Utredningsmannen har rätt att genomgå de handlingar som berör församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas verksamhet, administration och ekonomi samt att av församlingsmyndigheterna få de uppgifter och annat bistånd som krävs för uppgiftens fullgörande. Utredningsmannen skall insända sitt förslag till domkapitlet och till detsamma föga de handlingar som uppstått i samband med utredningen samt de avtal rörande placeringen av tjänsteinnehavare och arbetstagare eller delning av egendom som församlingarna möjligen har ingått inför en förestående församlingsreglering.

Syftet med utredningen är att skapa information för förändringsprocessen och till stöd för bedömningen av formen på strukturförändringen. Utredningens innehåll och omfattning bedöms från fall till fall. När domkapitlet tillsätter en utredare fastställer det samtidigt uppgiftens innehåll, mål och omfattning.

I utredningen är det bra att först beskriva nuläget i de församlingar som deltar i projektet i form av medlemsantal, ekonomi, verksamhet, fastigheter och förvaltning. Det är också ändamålsenligt att spegla nuläget mot det förgångna till exempel med hjälp av förändringarna i verksamheten, medlemsutvecklingen och förändringarna i antalet anställda. Särskild vikt ska fästas vid de punkter i församlingens ekonomi eller förvaltning och verksamhet där de indikatorer som avses i kapitel 2 har uppfyllts. Utredningen ska också innehålla uppskattningar om hur medlemsantalet kommer att utvecklas och skatteinkomstprognoser samt bedömningar av hur dessa påverkar församlingarnas ekonomi, verksamhet och förvaltning. De senaste uppgifterna om den ekonomiska församlingsenheten och skatteinkomstprognoserna samt ett ekonomiverktyg för församlingsstrukturerna finns [på finska](https://sakasti.fi) på webbplatsen Sakasti.fi.

<https://sakasti.fi/hallinto-ja-talous/seurakuntatalous/talouden-ennusteita/>

Genom beskrivningen av nuläget och framtidsprognoserna blir det tydligare motiverat varför det finns skäl att göra en ändring, målet med ändringen och eventuella medel för att få ändringen till stånd. Om slutresultatet blir en ändring i församlingsindelningen bör det motiveras hur ändringen bäst kan genomföras. Om det grundas en kyrklig samfällighet ska utredningen innehålla ett förslag till grundstadga.

Utredningen får också gärna innehålla de första riktlinjerna för hur verksamheten och förvaltningen ska planeras och genomföras i den nya situationen. Om det till exempel genomförs en ändring i församlingsindelningen bör det framgå hur församlingens uppgifter såsom gudstjänster, kyrkliga förrättningar, begravningsväsendet, det fostrande arbetet, diakonin och så vidare ska fullgöras i det nya eller utvidgade området och vilka av församlingarnas fastigheter som också i fortsättningen ska användas för att fullgöra församlingens uppgift. Likaså bör det dras upp linjer för hur det nya eller utvidgade områdets förvaltning ska ordnas, vilka organ som krävs och hur dessa bildas samt om det är ändamålsenligt för en kapellförsamling eller ett församlingsdistrikt att bibehålla områdesförvaltningen. När eventuella personalöverföringar dryftas ska Kyrkans samarbetsavtal, som styr samarbetsförfarandet, tas i beaktande.

Samarbetsavtalet tillämpas på samarbetet mellan arbetsgivaren och personalen och på arbetarskyddssamarbetet i kyrkan och dess församlingar. Kyrkans samarbetsavtal finns på adressen <https://evl.fi/arbetsmarknadsverk/avtal>.

Likaså när det grundas en kyrklig samfällighet är det bra att motivera de riktlinjer för den kyrkliga samfälligheten som ska tas med i grundstadgan, inte bara de lagstadgade uppgifterna utan även de uppgifter som överförs, församlingarnas uppgifter, gränserna mellan den kyrkliga samfällighetens och församlingarnas beslutanderätt, grunden för fördelning av skatteintäkter mellan församlingarna, den kyrkliga samfällighetens förvaltning och överföringen av egendom som hör till församlingarna till den kyrkliga samfälligheten. Utöver dessa grunder ska utredningen även innehålla förslag på såväl en grundstadga som en förteckning över den egendom som ska överföras.

5 Ändring i församlingsindelningen

5.1 Initiativ

Initiativ till ändring i församlingsindelningen tas av församlingens kyrkofullmäktige. Om ändringen i församlingsindelningen sker inom den kyrkliga samfälligheten är det församlingrådet som har initiativrätten. Också stiftets domkapitel och biskopen har självständig initiativrätt i ärendet.

Det finns skäl att ta det slutliga initiativet först efter en noggrann beredning och slutförd utredning. Om församlingarna har nått samförstånd under beredningen och utredningen, kan kyrkofullmäktige i de församlingar som deltagit i beredningarna lägga fram ett initiativ med samma innehåll, vilket påskyndar ändringsprocessen i domkapitlet och kyrkostyrelsen.

Den planerade ändringen i församlingsindelningen ska framgå av initiativet. De vanligaste ändringarna har under den senaste tiden varit att en församling ansluts till en annan församling eller att församlingar dras in och en ny församling grundas varvid den nya församlingen grundas på de indragna församlingarnas område. Andra möjliga ändringar i församlingsindelningen är att ett församlingsområde delas mellan två eller flera församlingar så att den uppdelade församlingen upphör och församlingens område delvis överförs till en annan

församling. De här ändringarna är mera sällsynta eftersom församlingsindelningen enligt 3 kap. 3 § 1 mom. i kyrkolagen ska motsvara kommunindelningen så att varje kommun i sin helhet befinner sig på området för samma församling eller samma kyrkliga samfällighet.

Om man i samband med församlingsindelningen vill ge den nya eller utvidgade församlingen ett nytt namn, ska det begäras ett utlåtande om namnet av Institutet för de inhemska språken.

I initiativet bör också konstateras eventuella indragningar av tjänster eller personalöverföringar, överföring eller fördelning av egendom, skulder och ansvarsområden samt förvaltningen av eventuella frivilliga fonder eller donationsegendom efter ändringen i församlingsindelningen. Det bör också nämnas hur den nya eller utvidgade församlingens organ kommer att bildas. Det eventuella innehållet i ett initiativ om ändring i församlingsindelningen beskrivs i bilaga 3.

Om församlingarna som deltar i ändringen i församlingsindelningen har samarbetat kring beredningen av ändringen, lämnar kyrkofullmäktige initiativen om ändringen i församlingsindelningen till domkapitlet. Församlingsråden lämnar sina initiativ till gemensamma kyrkofullmäktige, som ger sitt utlåtande om ärendet och sänder initiativen till domkapitlet. Församlingen kan också ensam ta ett initiativ om den önskade ändringen, varvid innehållet vanligtvis är mer begränsat än det ovan beskrivna. Också i det fallet sänds initiativet till domkapitlet antingen direkt eller, i en kyrklig samfällighet, via gemensamma kyrkofullmäktige.

KL 13:1 *Initiativrätten*

Initiativ till ändringar i församlingsindelningen kan tas av kyrkofullmäktige i en församling och av församlingsrådet i varje församling samt av domkapitlet eller biskopen. Föranleds ändringen i församlingsindelningen av ändringar i den kommunala indelningen eller gäller den någon annan än en finskspråkig eller svenskspråkig eller en tvåspråkig församling, kan ärendet också väckas av kyrkostyrelsen.

KO 13:1,1

Ett initiativ som avser ändringar i församlingsindelningen skall översändas till domkapitlet. Ett initiativ av församlingsrådet skall tillställas gemensamma kyrkofullmäktige, som vidarebefordrar det till domkapitlet jämte eget utlåtande.

KL 3:3,1 Församlingsindelningen

Församlingsindelningen skall motsvara kommunindelningen så att varje kommun i sin helhet befinner sig på området för samma församling eller samma kyrkliga samfällighet.

5.2 Domkapitlets och kyrkostyrelsens uppgifter

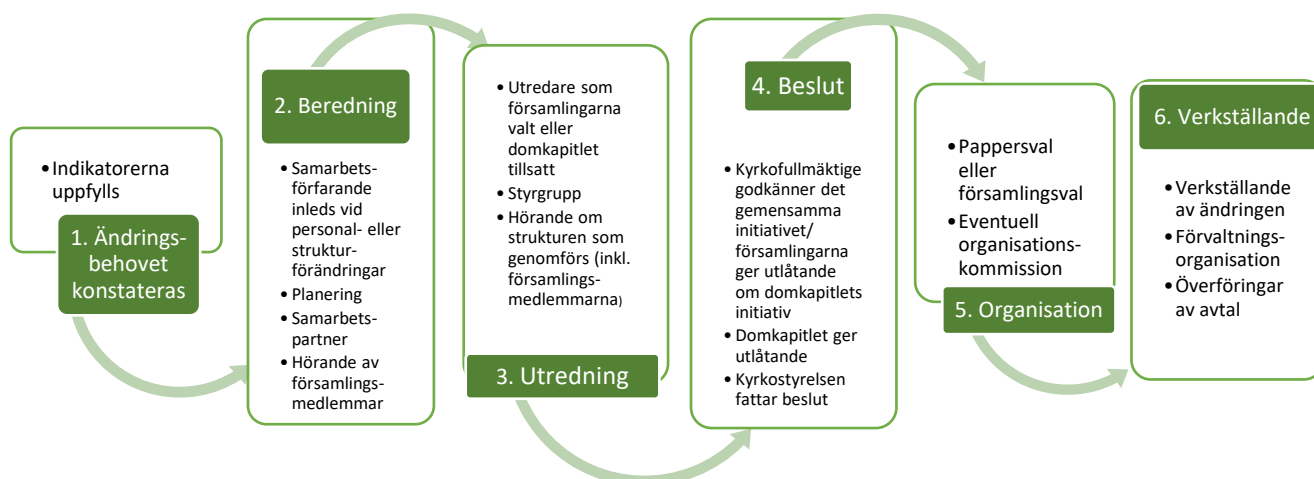
När domkapitlet har fått initiativet eller initiativen begär det vid behov ytterligare utredningar och utlåtanden samt hör de parter som den föreslagna ändringen i församlingsindelningen berör.

Vid ändringar i församlingsindelningen som församlingarna bereder tillsammans fattar församlingsorganen i allmänhet samstämmiga beslut om innehållet i initiativet varvid domkapitlet inte längre behöver höra församlingarna eller skaffa ytterligare utredningar. Om det är nödvändigt att skaffa ytterligare utredningar ska församlingarna bemötas likvärdigt. Om domkapitlet anser initiativen vara uppenbart oändamålsenliga, kan det återsända initiativen. I annat fall ger domkapitlet sitt utlåtande om församlingarnas initiativ samt lämnar initiativen och utlåtandena till kyrkostyrelsen.

Om församlingen ensam har tagit initiativet till ändringen i församlingsindelningen och ändringen inte har ansetts vara oändamålsenlig eller om domkapitlet eller biskopen har tagit initiativet, sköter domkapitlet beredningen och utredningen av ändringen i församlingsindelningen. Innan domkapitlet fattar sitt beslut ska det höra kyrkofullmäktige, församlingsrådet och gemensamma kyrkofullmäktige i de församlingar och kyrkliga samfälligheter som den föreslagna ändringen berör om initiativet. Om innehållet i initiativet ändras under utredningsarbetets lopp eller efter remissbehandlingen ska det ordnas ett nytt hörande om det ändrade

initiativet. Därefter ska domkapitlet snabbt sända handlingarna jämte sitt eget utlåtande till kyrkostyrelsen.

Kyrkostyrelsen fattar beslut i ärendet om ändring i församlingsindelningen. I samband med beredningen kontrollerar kyrkostyrelsen om man vid den föregående beredningen har iakttagit förfarandet på det sätt som avses i lagen och kyrkoordningen. Församlingsindelningen kan ändras, om en ändring enligt initiativet är ändamålsenlig med hänsyn till fullgörandet av församlingens uppgift och förbättrar församlingarnas funktionsförmåga när det gäller verksamheten och förvaltningen, verksamhetens lönsamhet eller församlingsmedlemmarnas språkliga rättigheter. En ändring i församlingsindelningen ska endast göras av synnerligen vägande skäl, om indragningen av en församling, sammanslagningen av församlingar eller någon annan ändring i församlingsindelningen har som följd att medlemmarna i en enspråkig församling eller den språkliga majoriteten i en tvåspråkig församling kommer att utgöra en språklig minoritet i en ny eller en tidigare församling.

KL 3:3, 2 och 3 Församlingsindelningen

Beslut om ändring av en församlings område, delning av en församling på territoriell eller språklig grund, indragning av en församling samt om grundande av en ny församling fattas av kyrkostyrelsen.

Beslut om ändring i församlingsindelningen får inte fattas utan synnerligen vägande skäl, om indragningen av en församling, sammanslagningen av församlingar eller någon annan ändring i församlingsindelningen har som följd att medlemmarna i en enspråkig församling eller den språkliga majoriteten i en tvåspråkig församling kommer att utgöra en språklig minoritet i en ny eller en tidigare församling.

KO 13:1

Ett initiativ som avser ändringar i församlingsindelningen skall översändas till domkapitlet. Ett initiativ av församlingsrådet skall tillställas gemensamma kyrkofullmäktige, som vidarebefordrar det till domkapitlet jämte eget utlåtande.

I anledning av initiativet skall domkapitlet höra kyrkofullmäktige, församlingsrådet och gemensamma kyrkofullmäktige i de församlingar och kyrkliga samfälligheter som berörs av den föreslagna ändringen i församlingsindelningen. Finner domkapitlet initiativet vara uppenbart oändamålsenligt, kan det återsända initiativet till initiativtagaren. Återsändes inte ett initiativ eller anhängiggörs ett återsänt initiativ på nytt, skall domkapitlet inhämta de i 2 § avsedda utredningarna och sedan förenämnda församlingsorgan möjligen beretts tillfälle att ytterligare yttra sig översända handlingarna jämte eget utlåtande till kyrkostyrelsen.

Skall endast en mindre ändring företas i församlingsindelningen på grund av ändringar i den kommunala indelningen, kan kyrkostyrelsen avgöra ärendet utan sådana utlåtanden som avses i 2 mom. Om kyrkostyrelsen på någon annan grund har anhängiggjort ett ärende som gäller församlingsindelningen skall kyrkostyrelsen se till att nämnda utlåtanden inhämtas.

6 Grundande av en kyrklig samfällighet

6.1 Identifiering och beredning av ändringsbehovet

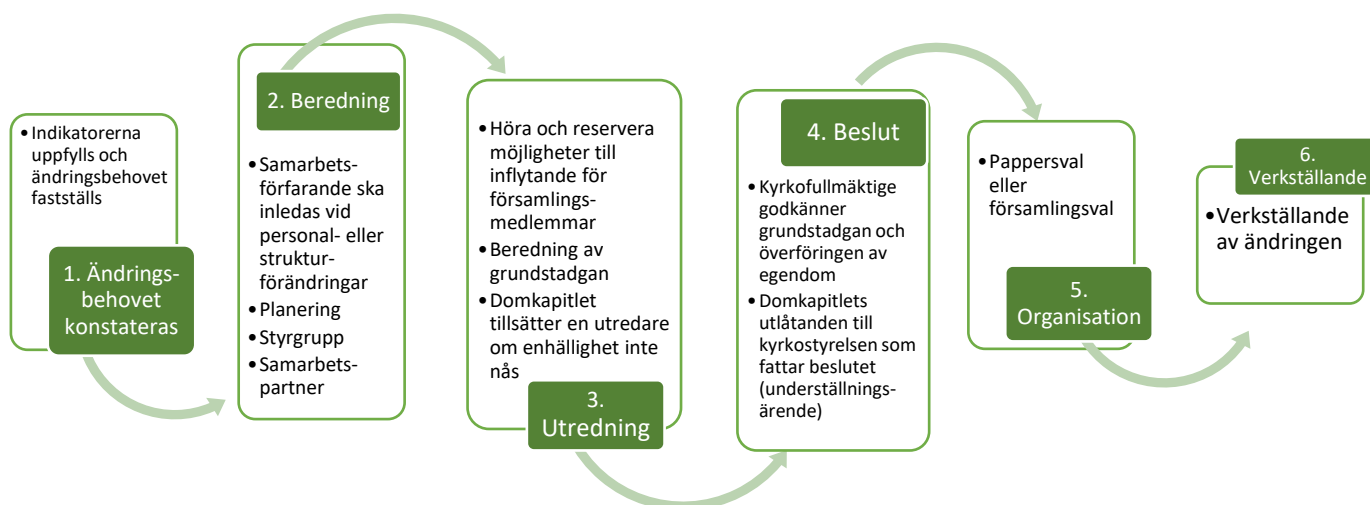
Grundandet av en kyrklig samfällighet börjar med att man identifierar och fastställer ändringsbehovet. Enligt 10 kap. 1 § i kyrkoordningen ankommer det på kyrkoråden att bereda ett förslag till grundstadga för samfälligheten. Kyrkorådet i den största församlingen tar initiativ till beredningen. Det gemensamma förslaget eller det förslag som uppgjorts av den av domkapitlet utsedda utredaren ska vidarebefordras för handläggning i församlingarna. Till beredningsskedet och som en väsentlig del av den här processen hör även att höra och involvera personalen, församlingarna och vid behov också andra intressentgrupper. Beredningsskedet avslutas i och med utredningen.

6.2 Fattande av beslut

På basis av utredningen kan ett beslut fattas i ärendet. Kyrkofullmäktige beslutar om grundandet av den kyrkliga samfälligheten genom att godkänna grundstadgan och förteckningen över den egendom som ska övergå till samfälligheten. Kyrkofullmäktiges beslut ska underställas kyrkostyrelsen för avgörande. Har de församlingar som ansluter sig till en kyrklig samfällighet ingått en överenskommelse om egendomens överföring, kan kyrkostyrelsen inte utan särskilda skäl avvika från överenskommelsen.

Om församlingarna inte kan enas om grundstadgan och överföringen av egendomen utser domkapitlet en utredare som ska bereda ett förslag om detta. Domkapitlet ska på förslag av utredaren begära utlåtanden av kyrkofullmäktige varefter handlingarna jämte det egna utlåtandet ska tillställas kyrkostyrelsen. Domkapitlet kan även i övriga fall tillsätta en utredare, om domkapitlet anser att det behövs.

Processen för att grunda en kyrklig samfällighet kan beskrivas med hjälp av modellen nedan.

6.3 Innehållet i grundstadgan

Den kyrkliga samfällighetens grundstadga ska innehålla åtminstone följande uppgifter som nämns i kyrkolagen och kyrkoordningen (KL 11 kap. och KO 10:1):

- Den kyrkliga samfällighetens namn (t.ex. xx kyrkliga samfällighet) och hemort
- Vilka församlingar som hör till den kyrkliga samfälligheten
- De ekonomiska och administrativa ärenden som samfälligheten ska sköta:
 - Den kyrkliga samfälligheten ska sköta de ärenden som gäller de till samfälligheten anslutna församlingarnas kyrkliga beskattning, fördelningen av kyrkoskatten och övriga gemensamma inkomster mellan församlingarna samt avgifterna till kyrkans centralfond samt kyrkans pensionsfond och budgeten, finansförvaltningen, bokföringen, bokslutet och revisionen.
 - Den kyrkliga samfälligheten ska dessutom sköta församlingarnas personalärenden som gäller 1) betalningen av löner och arbetsgivarprestationer, anmälningar som ankommer på arbetsgivaren och skötseln av lönebokföringen, 2) matrikelföringen, om inte något annat bestäms i denna lag, 3) ingående av tjänste- och arbetskollektivavtal och tolkningen av dem samt lokala lönejusteringar eller framläggande av förslag till lönejusteringar hos kyrkans arbetsmarknadsverk, 4) förtroendemannaverksamheten, arbetarskyddet, företagshälsovården samt samarbetet mellan arbetsgivaren och arbetstagarna.

- Den kyrkliga samfälligheten beslutar också om inrättande av församlingarnas tjänster och om indragning av dem samt om församlingarnas fasta egendom och om överlåtelse av egendomen, om inte skötseln av dessa frågor i grundstadgan har anförtrotts församlingarna.
- Övriga ärenden i anslutning till förvaltning och ekonomi som den kyrkliga samfälligheten får i uppgift att besluta om.
- Uppgifter och arbetsformer som hör till församlingsverksamheten och som anförtros samfälligheten.
- Föreskrifter om andra ärenden som är nödvändiga för skötseln av ärenden mellan den kyrkliga samfälligheten och de församlingar som hör till samfälligheten.
- Övriga föreskrifter som är nödvändiga för att ange behörigheten för samfälligheten och dess församlingar.
- Föreskrifter om överföringen av egendom och en förteckning över egendomen som överförs.
- Grunderna för inkomstfördelningen: Exempelvis enligt följande:
 - a) "Gemensamma kyrkofullmäktige beslutar om grunderna för inkomstfördelningen för varje fyraårsperiod/(tidsperiod) x-xx " eller
 - b) "Av de skattemedel som tillfaller den kyrkliga samfälligheten delas X procent jämnt mellan församlingarna. Av skattemedlen delas X procent mellan församlingarna i proportion till antalet närvarande medlemmar den föregående 1 januari. Av den återstående delen fördelas särskilda andelar mellan församlingarna så att
 1. X procent fördelas enligt,
 2. X procent fördelas enligt
 3. X procent fördelas enligt "
- Anställning och uppsägning av personal till exempel enligt följande: "Församlingsrådet anställer tjänsteinnehavare och arbetstagare i tjänster och befattningar i församlingen samt säger upp och häver dessa anställningsförhållanden, om inte något annat följer av kyrkolagen. Församlingen ansvarar inom ramen för sina anslag för de förpliktelser som anställningsförhållandena ger upphov till.

Den kyrkliga samfälligheten anställer tjänsteinnehavare och arbetstagare i tjänster och befattningar i samfälligheten samt säger upp och häver dessa anställningsförhållanden, om inte något annat följer av kyrkolagen.”

KL 11:2 *Den kyrkliga samfällighetens uppgifter*

Den kyrkliga samfälligheten skall sköta de ärenden som gäller de till samfälligheten anslutna församlingarnas kyrkliga beskattning, fördelningen av kyrkoskatten och övriga gemensamma inkomster mellan församlingarna samt avgifterna till kyrkans centralfond samt kyrkans pensionsfond och budgeten, finansförvaltningen, bokföringen, bokslutet och revisionen.

Den kyrkliga samfälligheten skall dessutom sköta församlingarnas personalärenden som gäller

1) betalningen av löner och arbetsgivarprestationer, anmälningar som ankommer på arbetsgivaren och skötseln av lönebokföringen,

2) matrikelföringen, om inte något annat bestäms i denna lag,

3) ingående av tjänste- och arbetskollektivavtal och tolkningen av dem samt lokala lönejusteringar eller framläggande av förslag till lönejusteringar hos kyrkans arbetsmarknadsverk, (30.12.2015/1602)

4) förtroendemannaverksamheten, arbetarskyddet, företagshälsovården samt samarbetet mellan arbetsgivaren och arbetstagarna.

Den kyrkliga samfälligheten utövar beslutanderätten även i ärenden som gäller den enskilda församlingen och hör till kyrkofullmäktige, om inte beslutanderätten på det sätt som anges i 10 § har överförts på församlingarna.

Den kyrkliga samfälligheten beslutar också om inrättande av församlingarnas tjänster och om indragning av dem samt om församlingarnas fasta egendom och om överlåtelse av egendomen, om inte skötseln av dessa frågor i grundstadgan har anförtrotts församlingarna.

I grundstadgan kan det bestämmas att den kyrkliga samfälligheten även skall besluta i andra frågor som gäller förvaltning och ekonomi samt i stadgan nämnda uppgifter och arbetsformer som hänför sig till församlingsverksamheten.

KL 11:3 *Överföring av egendom och förpliktelser*

När en kyrklig samfällighet grundas övergår församlingarnas tillgångar och förpliktelser till den kyrkliga samfälligheten, om det inte i grundstadgan bestäms att den egendom som nämns i stadgan skall kvarstå i församlingens ägo eller besittning eller att församlingen svarar för den förpliktelse som nämns i stadgan. Som åtkomsthandling för den egendom som övergår gäller den förteckning över egendomen som skall fogas till grundstadgan.

KL 11:4 *Grundstadgan*

För den kyrkliga samfälligheten skall godkännas en grundstadga, i vilken anges de uppgifter som skall omhändershas av samfälligheten samt ges övriga föreskrifter som är nödvändiga för att ange behörigheten för samfälligheten och dess församlingar. Kyrkofullmäktige beslutar om grundandet av den kyrkliga samfälligheten genom att godkänna grundstadgan och förteckningen över den egendom som skall övergå till samfälligheten. Besluten skall underställas kyrkostyrelsen för avgörande. Har de församlingar som ansluter sig till en kyrklig samfällighet ingått en överenskommelse om egendomens övergång, kan kyrkostyrelsen inte utan särskilda skäl avvika från överenskommelsen. (20.8.2004/821)

Har församlingarna inte uppnått enighet om grundstadgan och överföring av egendomen, skall domkapitlet förordna en utredningsman att bereda förslag om detta. Förslaget jämte kyrkofullmäktiges utlåtanden om detta skall tillställas kyrkostyrelsen som, efter att ha erhållit domkapitlets utlåtande, beslutar om grundandet av den kyrkliga samfälligheten och om grundstadgan samt om den egendom som skall övergå till samfälligheten. Domkapitlet kan även annars tillsätta en utredningsman, om domkapitlet anser att det behövs.

KO 10:1

Då församlingarna enligt 11 kap. 1 § kyrkolagen skall bilda en kyrklig samfällighet, ankommer det på kyrkoråden, på initiativ av kyrkorådet i den till folkmängden största församlingen, att bereda ett förslag till grundstadga för samfälligheten. Det gemensamma förslaget eller del förslag som uppgjorts av den av domkapitlet utsedda utredaren skall vidarebefordras för handläggning i församlingarna.

KO 10:2

I grundstadgan skall anges samfällighetens namn, hemort och de församlingar som hör till samfälligheten. I namnet skall ingå orden kyrklig samfällighet.

I grundstadgan skall anges 1) de ärenden som anknyter till förvaltningen och ekonomin och som samfälligheten skall sköta, 2) de uppgifter och arbetsformer som hör till församlingsverksamheten och som enligt 11 kap. 2 § 5 mom. kyrkolagen skall skötas av samfälligheten, samt 3) de övriga ärenden som är nödvändiga för skötseln av ärenden mellan den kyrkliga samfälligheten och de församlingar som hör till samfälligheten.

7 Samarbetsprojekt

7.1 Inledning

Som ett led i strukturförändringsprocessen finns det anledning att redan i beredningsskedet utreda huruvida församlingen/den kyrkliga samfälligheten skulle ha möjlighet att sköta vissa uppgifter i samarbete med en annan församling eller kyrklig samfällighet. På samma sätt ska det utvärderas om den vidtagna åtgärden är tillräcklig för att korrigera situationen eller om indikatorerna för en församling i kris uppfylls trots åtgärden. Församlingar och kyrkliga samfälligheter kan i enlighet med 12 kap. 1 § i kyrkolagen ingå avtal om gemensam skötsel av sina uppgifter. Församlingen/den kyrkliga samfälligheten kan med stöd av avtal sköta uppgifter även för någon annan församlings/kyrklig samfällighets räkning. I avtalet kan det bestämmas att den sistnämnda församlingen/kyrkliga samfälligheten är berättigad att invälja personer, som är valbara till förtroendeuppdrag i den egna församlingen, till medlemmar i respektive direktion i den församling som handhar uppgiften.

Samarbetsavtalet mellan församlingarna/de kyrkliga samfälligheterna kan till exempel gå ut på att församlingarna sinsemellan ordnar fastighetsväsendet, ekonomiförvaltningen eller IT-stödet (separata bestämmelser om hur det gemensamma centralregistret ordnas finns i 16 kap. 3 § i kyrkolagen och i kyrkoordningen).

7.2 Samarbetsavtalets innehåll

Åtminstone de punkter som nedan räknas upp ska inkluderas i samarbetsavtalet. Vid upprättandet av samarbetsavtalet kan det modellavtal som bifogats denna utredning användas.

- avtalsparter (tillräcklig specificering)
- avtalsobjekt (samarbete eller överenskommen uppgift)
- avtalets varaktighet
- den församling eller kyrkliga samfällighet som ska sköta uppgiften i fråga
- antalet medlemmar i den direktions som handhar ledningen av verksamheten och det antal medlemmar som varje avtalspart är berättigad att utse samt hur en altermning vid valet av medlemmar möjligen ska verkställas
- grunderna för en fördelning av de av verksamheten föranledda kostnaderna mellan avtalsparterna
- föreskrifter om rätten att avstå från samarbetet (förfarandena när avtalet upphör)
- föreskrifter om den ekonomiska utredning som ska verkställas då avtalet upphör
- eventuella bestämmelser om avtalskonflikter och den behöriga domstolen
- bestämmelser om ikraftträdande
- underskrifter

I samarbetsprojekt ska det på ett ändamålsenligt sätt fästas vikt vid till exempel skatterelaterade ärenden.

Högsta förvaltningsdomstolen har i sitt avgörande HFD: 2019:34 behandlat samarbetsavtalet och frågan om mervärdesbeskattningen. De evangelisk-lutherska församlingarna A och B hade ingått ett samarbetsavtal om skötseln av församlingarnas ekonomiförvaltning och de uppgifter som hänförde sig till fastigheterna och begravningsväsendet. Enligt samarbetsavtalet skulle A fakturera B för den arbetsinsats som personalen inom stödtjänsterna för begravningsväsendet samt ekonomi- och personalförvaltningen gjorde. Faktureringen gjordes enligt upphovsprincipen utan vinsttillägg eller täckning så att A:s andel av utgifterna var 60 procent och B:s andel 40 procent. Frågan gällde om A på grund av församlingarnas samarbetsavtal skulle betala mervärdesskatt på de av B fakturerade

löneutgifterna. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade att fördelningen av löneutgifterna för den tjänsteinnehavare som var ekonomichef skedde inom ramen för ett juridiskt system som särskilt gällde offentligrättsliga samfund. Det var naturligt att förverkliga fördelningen av lönekostnaderna för den ekonomichefen underställda personalen på motsvarande sätt. Därför skulle de olika avtalsenliga tjänstedebiteringarna behandlas lika vad gällde mervärdesbeskattningen. Det var därför fråga om en myndighetsverksamhet som föll utanför tillämpningen av mervärdesbeskattning. På det viset var det fråga om myndighetsverksamhet som står utanför mervärdesbeskattningens tillämpningsområde (omröstning 4-1).

<https://www.kho.fi/sv/index/beslut/arsboksbeslut/1551690494920.html>

KL 12:1 *Samarbetet mellan församlingar*

Församlingar kan ingå avtal om att gemensamt sköta uppgifter som hör till dem.

En församling kan med stöd av avtal sköta uppgifter även för någon annan församlings räkning. I avtalet kan det bestämmas att den sistnämnda församlingen är berättigad att invälja personer, som är valbara till förtroendeuppdrag i den egna församlingen, till medlemmar i respektive direktion i den församling som handhar uppgiften.

Ett avtal som avses ovan i 1 eller 2 mom. kan ingås även av en kyrklig samfällighet.

8 Verkställighetsskedet

När kyrkostyrelsen beslutar om en ändring i församlingsindelningen eller godkänner en ny kyrklig samfällighets grundstadga kan beslutet i allmänhet verkställas oberoende av ett eventuellt ändringssökande. Domkapitlet stöder vid behov verkställigheten.

Om det vid ändringen i församlingsindelningen har bildats en ny församling, ska domkapitlet tillsätta en organisationskommission bestående av medlemmar som är bosatta inom

församlingens område och som är valbara till förtroendeuppdrag i församlingen på förslag av kyrkoråden eller församlingsråden i de församlingar som indras. På organisationskommissionens verksamhet tillämpas det som föreskrivs om kyrkorådet, eller i kyrkliga samfälligheter, församlingsrådet. Organisationskommissionen företräder församlingen och ombesörjer organisationen av församlingens förvaltning ända tills den nya församlingens kyrkoråd eller församlingsråd har utsetts. På så vis bereder organisationskommissionen bland annat ärendena till kyrkofullmäktiges första sammanträde och ingår avtal om personalöverföringar. Den beslutar också om församlingens inkomstskattesats samt om övriga omedelbara och brådskande åtgärder som föranleds av församlingens verksamhet.

Om ändringen i församlingsindelningen genomförs genom att en församling ansluts till en annan församling ska den mottagande församlingen vidta behövliga verkställighetsåtgärder. Det hör till god förvaltning att kommissionen för sitt beslutsfattande hör och involverar förtroendevalda och ledande tjänsteinnehavare i den anslutande församlingen.

KO 13:7

Sedan kyrkostyrelsen fattat beslut om att grunda en ny församling, skall domkapitlet utan dröjsmål tillsätta en organisationskommission bestående av personer som är bosatta på församlingens område och som är valbara till förtroendeuppdrag i församlingen.

Domkapitlet bestämmer antalet medlemmar och suppleanter i organisationskommissionen samt utser en sammankallare. Kyrkoråden eller församlingsråden i de församlingar av vilka den nya församlingen har bildats skall till domkapitlet inkomma med förslag till medlemmar och suppleanter i organisationskommissionen.

Om organisationskommissionen skall i tillämpliga delar gälla vad som är stadgat om kyrkorådet eller församlingsrådet. Kommissionen utser inom sig en ordförande och en vice ordförande.

KO 13:8

Till dess att församlingen har ett kyrkoråd eller ett församlingsråd skall organisationskommissionen företräda församlingen och ombesörja organisationen av den nya församlingens förvaltning.

På organisationskommissionen ankommer

- 1) att utse den valnämnd som avses i 2 kap. 1 § valordningen för kyrkan och dess ordförande med uppgift att omhändera förberedelserna för och förrättandet av församlingsval, samt att besluta om röstningsställena,
- 2) att bereda de ärenden som skall handläggas vid kyrkofullmäktiges första sammanträde,
- 3) att handha övriga uppgifter avseende beredning och verkställighet,
- 4) att ingå avtal om överföring av tjänsteinnehavare och placering av arbetstagare, samt
- 5) att besluta om församlingens inkomstskattesats samt om övriga omedelbara och brådskande åtgärder som föranleds av församlingens verksamhet.

Om en ändring i församlingsindelningen genomförs under valperioden, församlingen ansluter sig till en kyrklig samfällighet eller utträder ur den eller om den kyrkliga samfälligheten upplöses bildas kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet utifrån resultatet i det föregående valet. Också i det fallet fastställs valresultatet antingen av organisationskommissionen eller av den valnämnd som tillsatts av den utvidgade församlingens kyrkofullmäktige eller kyrkliga samfällighet. Om det förrättats ett sämjoval i en församling som är föremål för en ändring i församlingsindelningen, måste i allmänhet ett extra församlingsval ordnas. I så fall bestämmer domkapitlet valdagen och de föreskrivna tiderna och dagarna för valförrättningarna.

KL 23:10 *Undantagsval i en församling*

Kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet bildas utifrån resultatet i det föregående valet om en ändring av församlingsindelningen genomförs under valperioden, om församlingen ansluter sig till en kyrklig samfällighet eller utträder ur den eller om den kyrkliga samfälligheten upplöses.

Extra val förrättas om ett förfarande enligt 1 mom. inte är möjligt eller om någon församling yrkar på val. När ändringen är obetydlig eller den återstående mandatperioden är kort, kan kyrkostyrelsen bestämma att extra val inte skall förrättas eller att kyrkofullmäktige i den odelade församlingen eller det tidigare gemensamma kyrkofullmäktige utgör gemensamt kyrkofullmäktige för den kyrkliga samfälligheten.

Om en församling slås samman med en annan församling fördelas mandatet i kyrkofullmäktige eller församlingsrådet mellan församlingarna så som bestäms i 11 kap. 7 § 2 mom.

Om en person som finns upptagen i den namnserie som bildats på grundval av resultatet i föregående val inte längre är valbar skall han eller hon i det nya organet ersättas av den följande personen i namnserien.

Mandatperioden för de förtroendevalda som utsetts vid extra församlingsval varar till utgången av den löpande valperioden eller till utgången av följande valperiod, om valet förrättas under valperiodens sista år.

VOK 54 § *Bildande av kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsråd utan att val förrättas*

Kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsråd skall i de situationer som avses i 23 kap. 10 § 1 mom. i kyrkolagen bildas utifrån resultaten vid de föregående valen utan att nya val förrättas som följer:

1) kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkofullmäktige utifrån kandidatlistorna vid de föregående valen av kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkofullmäktige,

2) församlingsrådet utifrån kandidatlistorna vid de föregående valen av kyrkofullmäktige och församlingsrådet, efter det att gemensamma kyrkofullmäktige har bildats.

Om det inte har funnits ett tillräckligt antal kandidater för gemensamma kyrkofullmäktige skall de extra medlemmarna bestämmas utifrån kandidatlistorna för församlingsrådet.

Valnämnden eller valnämnderna skall fatta det beslut om bildande som avses i 1 mom. och meddela om det på det sätt som bestäms i 52 §.

VOK 55 § 1 mom. 5 punkten och 3 mom. *Övriga undantagsval i församlingen*

Domkapitlet skall bestämma valdagen och de föreskrivna tiderna och dagarna för valförrättningarna om

5) det är nödvändigt att förrätta extra val till följd av att en sådan förändring som avses i 23 kap. 10 § 1 mom. i kyrkolagen inträffar i församlingen under valperioden.

Mandatperioden för de förtroendevalda som valts varar till utgången av den löpande valperioden.

VOK 56 § *Valåtgärder vid sammanslagningar av församlingar*

Om en församling i dess helhet eller en del av församlingens område ansluts till en annan församling, skall valnämnden i den församling som församlingen eller området ansluts till vidta de åtgärder som följer av ett val inom området för den församling som bildats på detta sätt.

Den församling från vilken ett område överförs till en annan församling skall vid behov ge valnämnden en förteckning över alla de medlemmar av församlingen som uppnått rösträttsålder och som bor inom det område som överförs.

I en kyrklig samfällighet ska man enas om den nya förvaltningen redan när grundstadgan godkänns. I vissa fall måste den kyrkliga samfälligheten emellertid inleda sin verksamhet som en interimistisk kyrklig samfällighet varvid tillfälliga organ måste sköta de lagstadgade ärenden som hör till den kyrkliga samfälligheten. I sådana fall fortsätter också församlingsorganen sin verksamhet tills nya organ har utsetts. På den kyrkliga samfällighetens tillfälliga organ tillämpas det som föreskrivs om den kyrkliga samfällighetens organ i kyrkolagen och kyrkoordningen. Domkapitlets verksamhet för att stöda församlingarna är då viktig och det utfärdar bestämmelser om de tillfälliga åtgärder som krävs i samband med grundandet av den kyrkliga samfälligheten.

KO 10:3

Kan grundstadgan inte fastställas eller församlingsval förrättas förrän den kyrkliga samfälligheten måste påbörja sin verksamhet på grund av ändringar i den kommunala indelningen, skall församlingarna räknat från det ändringarna i den kommunala indelningen trätt i kraft interimistiskt såsom kyrklig samfällighet omhändera de nödvändiga uppgifter som nämns i 11 kap. 2 § kyrkolagen.

KO 10:4

Församlingarnas kyrkofullmäktige och kyrkoråd samt församlingsråd fortsätter alltså sin verksamhet i den situation som avses i 3 § till dess de nya organen har bildats eller utsetts.

Domkapitlet fastställer platsfördelningen mellan församlingarna i interimistiska gemensamma kyrkofullmäktige i enlighet med 11 kap. 7 § kyrkolagen och kyrkofullmäktige eller församlingsråden utser fullmäktigemedlemmarna och personliga suppleanter för dem. Interimistiska gemensamma kyrkofullmäktige utser medlemmarna av interimistiska gemensamma kyrkorådet och personliga suppleanter för dem. Till rådet hör förutom ordföranden som förordnas enligt 10 § i detta kapitel åtta andra medlemmar.

KO 10:5

Domkapitlet kan bestämma att tillfälliga förvaltningsorgan skall utses i den kyrkliga samfälligheten och att dessa skall omhändera de på dem ankommande nödvändiga

uppgifterna redan innan samfälligheten på grund av ändringarna i den kommunala indelningen skall påbörja sin verksamhet. På domkapitlet ankommer även i övrigt att utfärda bestämmelser om de tillfälliga åtgärder som erfordras i samband med grundandet av den kyrkliga samfälligheten.

Om de tillfälliga förvaltningsorgan, som bildas i samband med grundandet eller ändringar av en kyrklig samfällighet, gäller vad som är stadgat eller bestämt om motsvarande organ i en kyrklig samfällighet.

KO 10:7

Interimistiska gemensamma kyrkofullmäktige skall fastställa inkomstskattesatsen för det första året samt godkänna budget för samfälligheten.

För interimistiska gemensamma kyrkofullmäktige och interimistiska gemensamma kyrkorådet gäller i tillämpliga delar vad som bestäms om gemensamma kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkorådet.

Förutom att ordna förvaltningen ska man när församlingsindelningen ändras eller en kyrklig samfällighet grundas även se till att avtalen om tillgångar förnyas. Till exempel, om den församling som upplöses är skuldsatt ska man förhandla om överföringarna av skuldavtalen med den bank som är borgenär. När också fast egendom byter ägare i samband med en ändring i församlingsindelningen eller när en församling ansluts till en samfällighet ska den nya församlingen eller kyrkliga samfälligheten söka lagfart för egendomen. Det finns också skäl att uppdatera eventuella myndighetstillstånd.

Det krävs både tid och resurser för att genomföra ändringarna vid omvandlingar av församlingens struktur. Samförstånd gällande ändringens natur, omfattning, djup och syfte är till hjälp när man planerar ledningen och inriktar och tidsbestämmer åtgärderna. I genomförandeskedet önskar domkapitlet ofta både administrativt stöd och i synnerhet visat intresse och mentalt stöd. Domkapitlet ska ha en särskild beredskap för att stöda församlingar under ändringens genomförandeskede, vid behov också med hjälp av konsulttjänster på arbetsplatserna.

Förändringsprocessen är inte över i och med att förvaltnings- och verksamhetsorganisationerna har bildats. Förändringsarbetet i fråga om strukturomvandlingarna märks både i de anställdas vardag och i hur arbetet löper. Det kan ta flera år att förenhetliga olika verksamhetskulturer. När det ges utrymme för diskussioner och funderingar med anställda och förtroendevalda samt för gemensamma överenskommelser går det snabbare att undvika de värsta svackorna och hitta en gemensam väg framåt.

BILAGA 1 Indikatorer för en församling i kris – församlingens ekonomi

1) Räkenskapsperiodens resultat utan poster av engångsnatur är negativt tre år i följd eller den senaste räkenskapsperiodens resultat utan poster av engångsnatur är negativt och kyrkoskattesatsen är 2,0 (eller högre).

- Intäkter av engångskaraktär fås exempelvis genom försäljning av fastigheter vars balansvärde är avsevärt lägre än realvärdet varvid den vinst som erhållits snarast är bokföringsmässig och inte främjar en stärkt ekonomi för församlingen i praktiken.
- När det gäller skogsegendom ska församlingarna ha en skogsvårdplan där det finns inskrivet vad som är en hållbar nivå för virkesförsäljningen. Församlingens verksamhet kan inte anses stå på en hållbar grund om det för att täcka underskottet görs försäljningar som överskrider den hållbara nivån enligt skogsvårdsplanen.
- Församlingarnas rekommenderade maximala skattesats är 2,0 procent.
- Om församlingens kyrkoskattesats är 2,0 och församlingen ändå visar ett negativt resultat i slutet av räkenskapsperioden, ska församlingens ekonomistyrning börja från det första underskottsåret.

2) I församlingens balansräkning kommer de föregående räkenskapsperiodernas överskott/underskott utifrån bokslutet sannolikt att visa ett underskott och det går inte att med kalkyler visa att det skulle kunna täckas under de följande tre åren utan intäkter av engångsnatur eller försäljning som överskrider det som anges i skogsvårdsplanen.

- Det har inte gjorts någon plan med en hållbar grund för hur underskottet ska täckas.
- Täckandet av underskott med sådan försäljning av fastigheter eller lösöre av engångskaraktär vars balansvärde tydligt understiger realvärdet visar att verksamheten inte står på en hållbar grund.

3) Likviditeten understiger 90 dagar eller försämras tre år i följd.

- När likviditeten försämras till under 90 dagar försämras församlingens förmåga att fullgöra sina skyldigheter, till exempel i fråga om löneutbetalning och fakturor.
- Om likviditeten försämras år för år är det ett tecken på att församlingens ekonomi håller på att hamna i kris. Enstaka avvikande år kan vara motiverade bland annat på grund av investeringar eller på grund av periodiseringar i skattemedredovisningen. Om likviditeten är försämrad flera år i följd är detta en tydlig indikator på att problem är i antågande.

4) Personalkostnadernas andel av verksamhetskostnaderna ökar tre år i följd.

- För personalkostnadernas del ska dock exempelvis minskade underhållsutgifter till följd av avyttrade fastigheter eller andra faktorer som påverkar församlingens kostnadsstruktur också beaktas i helheten.

BILAGA 2 Indikatorer för en församling i kris – förvaltning och verksamhet

1) Församlingens samhälleliga uppgifter

- Bristfälligt handhavande av begravningsväsendet eller begravningsplatsen
 - Gravvårdsplanerna och gravgårdplanerna är inte uppdaterade
 - Det finns brister i gravregistret i fråga om till exempel gravarnas besittningstider
 - Det finns brister i begravningsväsendets förvaltningsförfarande: otydliga befogenhetsgränser, kungörelser, behandlingen av gravvårdar som överförs till församlingen
- Missförhållanden i skötseln av underhållet av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och lösöre
 - Väsentliga ändringar av kyrkliga byggnader har inte underställts kyrkostyrelsen för fastställelse
 - Föremål av kulturhistoriskt värde hotas av förstörelse på grund av bristfällig skötsel och förvaring
 - Det finns avsevärda brister i registreringen av uppgifter i Basisregistret och i användningen av registret
- Bristfälligheter i skötseln av uppgifter som gäller kyrkböckerna och befolkningsregistret
 - Digitaliseringen av kyrkböcker och familjeakter har inte slutförts
 - Beslutet om anslutning och tidsplanen för anslutning till det regionala centralregistret saknas

2) Församlingens förvaltning och myndighetsverksamhet

- Problem i fråga om organens sammansättning och funktion
 - Det hålls sällan flera valår i rad
 - Brist på förtroendevalda
 - Representationen för kvinnor och män i olika organ stämmer inte överens med bestämmelserna i kyrkolagen (KL 23:8)
 - Allvarliga konflikter med förtroendevalda och/eller tjänsteinnehavare
 - Överskridna befogenheter

- Bristfälligt förvaltningsförfarande
 - Kraven på god förvaltning har inte uppfyllts eftersom de rättsprinciper inom förvaltningen och serviceprinciper som avses i förvaltningslagen (2 kap.) inte iakttagits:
 - Myndigheterna ska bemöta dem som uträttar ärenden jämlikt, opartiskt och ändamålsenligt
 - Myndigheterna ska använda sina befogenheter enbart för syften som är godtagbara enligt lag
 - Myndigheternas åtgärder ska stå i rätt proportion till sitt syfte
 - Myndigheterna ska ge råd, använda sakligt språk och ordna behörig service
 - Ärenden remitteras upprepade gånger för ny behandling
 - Beslut har ändrats/upphävts upprepade gånger till följd av omprövningsbegäranden och besvär

3) Församlingens verksamhetsorganisation

- Uppenbara brister och försummelser vid upprätthållandet av en verksamhet enligt de grundläggande uppgifterna (KL 4:1)
 - Församlingen kan inte fullgöra sin grundläggande uppgift
 - Det förekommer brister eller kontinuerliga problem vid förrättningen av gudstjänster, dop och nattvarder samt vid övriga kyrkliga förrättningar
 - Det går inte att ordna kristen fostran och undervisning, själavård, diakoni eller missionsarbete
- Antalet medlemmar i församlingen har under de senaste fem åren sjunkit med 15 procent och är vid bedömningstillfället mindre än 2000 medlemmar
- En verksamhetskultur som är stel, inskränkt, isolerad och/eller oförmögen att förnya sig
 - Verksamheten fortsätter oförändrad från år till år
 - Den förändrade/föränderliga omvärlden har inte beaktats i församlingens verksamhetsprioriteringar
 - Församlingen samarbetar inte med och har inte bildat nätverk med de andra aktörerna i sitt område (t.ex. kommunen, övriga församlingar och

kyrkosamfund, religiösa organisationer och samfund, aktörer inom den tredje sektorn)

4) Ledarskapet i församlingen

- Svagheter i ledarskapet
 - Cheferna har otydliga ansvarsområden
 - Responsen om ledarskapet visar att det finns problem i ledarskapspraxisen
 - Chefernas handlingar stöder inte ett smidigt arbete
- Avsaknad av strategiska riktlinjer till stöd för ledningen, såsom verksamhetsplan, församlingens strategi/policy/mission/vision, fastighetsstrategi, personalplan, utbildningsplan eller beredskapsplan
 - Brister i arbetsordningar, reglementen och instruktioner samt i personalens befattningsbeskrivningar
- Underlåtelse att ingripa i de långvariga problem som förekommer i församlingens operativa ledning
- Ovilja till samarbete med närliggande församlingar, övriga församlingar i prostriet och/eller med domkapitlet

5) Församlingens anställda

- Antalet anställda
 - Det totala antalet anställda har inte minskat i samma proportion som antalet medlemmar under de senaste 10 åren
 - Den operativa personalens årsverken utgör mindre än hälften av församlingens anställdas årsverken
- Det förekommer återkommande problem i personalens arbetshälsa och dessa har inte kunnat åtgärdas
- Personalutbildningen eller inskolningen av ny personal är bristfällig eller så sätts det inte på den, vilket leder till att personalen inte har tillräckligt hög kompetens
- Problemen med tillräcklig personal och rekryteringen av den granskas enligt verksamhetssektor
 - Ett återkommande behov av att anställa personal på viss tid och/eller på deltid

- Tjänsterna som kyrkoherde, diakon och kantor kan inte tillsättas eller så måste de ändras till deltidstjänster på grund av bristande ekonomiska resurser eller operativa brister/för få arbetsuppgifter

BILAGA 3 Initiativmodell för ändringar i församlingsindelningen

Enligt 13 kap. 1 § i kyrkolagen kan initiativ till ändringar i församlingsindelningen tas av kyrkofullmäktige i en församling och av församlingsrådet i varje församling samt av domkapitlet eller biskopen. Föranleds ändringen i församlingsindelningen av ändringar i den kommunala indelningen eller gäller den någon annan än en finskspråkig eller svenskspråkig eller en tvåspråkig församling, kan ärendet också väckas av kyrkostyrelsen.

De ärenden som det ska tas ställning till:

1) Bakgrund till ändringen i församlingsstrukturen (lägg till en beskrivning av de nämnda ärendena)

- Utredarens eventuella utredning
- Beskrivning av församlingarna (ekonomi, verksamhet och förvaltning inkl. personal och eventuella observationer i fråga om uppfyllda indikatorer för en församling i kris)
- Formen för den föreslagna strukturförändringen
- En bedömning av hur förändringen påverkar personalen
- En bedömning av hur förändringen påverkar egendom och fonder
- En bedömning av hur förändringen påverkar medlemmar, barn och unga
- En bedömning av hur förändringen påverkar organens (t.ex. kyrkofullmäktiges) sammansättning och åsikt om hur valet ska ordnas
- En bedömning av hur förändringen påverkar (den utvidgade) församlingens verksamhet
- Behövliga utlåtanden och höranden:
 - utlåtanden av församlingarnas kyrkofullmäktige (enligt KO 13:2 ska domkapitlet höra kyrkofullmäktige, församlingsrådet och gemensamma kyrkofullmäktige i de församlingar och kyrkliga samfälligheter som berörs av den föreslagna ändringen i församlingsindelningen)
 - promemorior om hörandet av församlingarnas personal
 - information om hur samarbetsförfarandet har iakttagits
 - promemorior om hörandet av församlingarnas medlemmar

- förteckning över personalen i den församling/de församlingar som upphör
- förteckning över den egendom som överförs

2) Det egentliga initiativets innehåll

- a) Formen för ändringen i församlingsindelningen. Exempelvis AA och BB församlingar upphör från och med xx.xx.202X och av dem bildas den nya CC församling från och med xx.xx.202X. Den nya församlingen grundas i ett område i kommunerna NN och MM. / DD församling upphör xx.xx.202X och den ansluts som en del av YY församling från och med xx.xx.202X så att den utvidgade församlingens område är [definiera området].
- b) Den planerade nya/utvidgade församlingens namn (KO 13:11). Om församlingen får ett nytt namn ska ett utlåtande av Institutet för de inhemska språken bifogas.
- c) Vad händer med kyrkoherdetjänsten i en församling som upphör, upphör till exempel tjänsten och till vilken tjänst överförs kyrkoherden i den församling som upphör? (KL 13:3)
- d) Omnämmande av att i huvudtjänst anställda tjänsteinnehavare och arbetstagare i en församling som upplöses överförs till den nya församlingen. Omnämmande av de överförda tjänsteinnehavarnas och arbetstagarnas rättigheter. (KL 13:2)
- e) Omnämmande av överföringen av egendom och att mottagaren ansvarar för de skulder som gäller den överförda egendomen och övriga skyldigheter från och med tidpunkten för överföringen. (KL 13:4)
- f) En begäran om att kyrkostyrelsen ska meddela bestämmelser om församlingarnas frivilliga fonder så att de också i fortsättningen används för de bestämda ändamålen och enligt samma villkor. (KO 13:6)
- g) Omnämmande av hur den nya/utvidgade församlingens gemensamma kyrkofullmäktige/kyrkofullmäktige/församlingsråd kommer att grundas. (KL 23:10)
- h) En begäran om att kyrkostyrelsen ska meddela att de åtgärder som verkställigheten förutsätter kan vidtas innan beslutet träder i kraft oberoende av eventuella besvär.
- i) Eventuella bilagor: exempelvis en utredning om strukturförändringen och övriga därtill relaterade dokument.

BILAGA 4 Modell för samarbetsavtal

Obs! Det här är ett allmänt underlag till hjälp för församlingarna. Modellen kan inte användas i sig. Den kan dock utnyttjas vid upprättande av avtal enligt typen av samarbete så att det motsvarar det verkliga samarbetet.

Samarbetsavtal

1. Avtalsparter

_____ församling/kyrkliga samfällighet

FO-nummer:

adress:

kontaktperson:

_____ församling/kyrkliga samfällighet

FO-nummer:

adress:

kontaktperson:

[lägg till uppgifterna för alla parter om de är fler än två]

2. Avtalets bakgrund och syfte

Med detta avtal kommer parterna överens om samverkan/samarbete i form av

_____ [här beskrivs den form av samarbete som avtalet gäller] i enlighet med

12 kap. 1 § i kyrkolagen.

Enligt 12 kap. 1 § i kyrkolagen kan församlingar och kyrkliga samfälligheter ingå avtal om att gemensamt sköta uppgifter som hör till dem. Församlingen eller den kyrkliga samfälligheten kan med stöd av avtal sköta uppgifter även för någon annan församlings räkning. I avtalet kan det bestämmas att den sistnämnda församlingen är berättigad att invälja personer, som är valbara till förtroendeuppdrag i den egna församlingen, till medlemmar i respektive direktion i den församling som handhar uppgiften.

Syftet med detta avtal är att skapa förutsättningar för... /Målet med det samarbete som avses i detta avtal är att _____ [här beskrivs bakgrunden till och syftet med avtalet, varför avtalet ingås, omnämmande av eventuella tidigare föravtal]

3. Mervärdesskattefrihet [denna punkt ska kontrolleras beroende på vilken typ av verksamhet det är fråga om]

Församlingarnas huvudsakliga uppgift är att sköta lagstadgade kyrkliga myndighetsuppgifter samt folkbokföringsuppgifter. Församlingens egentliga verksamhet är inte sådan affärsverksamhet som avses i mervärdesskattelagen. Parterna konstaterar som sin uppfattning att samverkan enligt avtalet om samarbete kring _____ inte är mervärdesskattepliktig verksamhet, utan ett delande av gemensamma kostnader. Om verksamheten enligt detta avtal trots parternas tydliga och motiverade uppfattning och syfte till följd av skattemyndighetens beslut anses vara mervärdesskattepliktig, ska det för tydlighetens skull konstateras att den mervärdesskatt som gäller vid respektive tidpunkt i så fall ska läggas till kostnadernas fördelningsandelar, också retroaktivt, till den del som den uppbärs. [Obs! Om det handlar om en ny verksamhet eller om det inte är säkert att verksamheten inte är mervärdesskattepliktig, rekommenderas att man ansöker om ett förhandsbesked från skattemyndigheten beträffande den verksamhet som avtalet omfattar]

Utöver den egentliga avtalstexten innehåller avtalets bilagor de närmare uppgiftsbeskrivningar, anvisningar och arbetsordningar som krävs i praktiken och som parterna avtalat om. En ändring av avtalet kräver samtycke av samtliga parter. En gemensam direktion har behörighet och beslutanderätt att göra ändringar i bilagorna. [Från fall till fall bör det övervägas huruvida beslutanderätten i fråga om bilagorna kan överföras till direktionen och om det finns skäl att ge exempel på tolkningar av ärendet] Bilagorna tolkas som en del av avtalet så att det i första hand är innehållet i den egentliga avtalstexten som gäller.

4. Förvaltning

4.1. Den församling som sköter uppgiften, i fortsättningen "värdförsamlingen"

Parterna avtalar att _____ församling sköter uppgiften i enlighet med samarbetet.

4.2. Gemensam direktion

Den gemensamma direktion som avses i 11 kap. 1 § 2 mom. i kyrkoordningen handhar ledningen av verksamheten. Den gemensamma direktionen ska ha minst ____ medlemmar med personliga ersättare. Medlemmarna i den gemensamma direktionen väljs för ____ år åt gången. Vårdförsamlingen utser ____ medlemmar till direktionen och de övriga parterna ____ medlemmar. [Beroende på strukturen kan närmare bestämmelser om hur parterna väljer medlemmar också skrivas in t.ex. i bilagan]

4.3. Bokföring och revision

Vårdförsamlingen sköter betalningsrörelsen och bokföringen till följd av skötseln av uppgifterna i enlighet med samarbetsavtalet. Vårdförsamlingen sköter bokföringen för _____ som en del av sin egen bokföring. Vårdförsamlingens revisorer sköter om revisionen i enlighet med vårdförsamlingens anvisningar och normer för revision. [Den här punkten kan ändras beroende på innehållet i samarbetet]

4.4. Övriga ärenden som gäller förvaltning [komplettera där det behövs]

5. Samarbete

5.1. Vårdförsamlingens uppgifter [Räkna här upp de ärenden, praktiska åtgärder, konkreta uppgifter och administrativa uppgifter som det avtalats om att vårdförsamlingen ska sköta]

5.2. Parternas uppgifter

Utöver det som avtalats, hör det till samtliga parters uppgifter att ____ [en närmare beskrivning av uppgifterna kan också ges i bilagan. Det bör avtalas om exempelvis de ärenden som berör personalen, vem som är arbetsgivare och ansvarar för de skyldigheter som följer därav osv.]

6. Upphandlingsförfarande

I samarbetet enligt avtalet iakttas lagen om offentlig upphandling och koncession. [En närmare beskrivning av upphandlingarna/upphandlingsförfarandena kan ges t.ex. i bilagan. Exempelvis en beskrivning av vem som upphandlar och hur.]

7. Kostnader

Syftet med avtalet är att till självkostnadspris leverera _____ till parterna. [Ändras enligt avtalets innehåll. Här ges en närmare beskrivning av vad kostnaderna grundar sig på och grunderna för hur kostnaderna för skötseln av uppgifterna ska fördelas mellan avtalsparterna samt hur kostnadernas mervärdesskatt ska behandlas. Ett eventuellt konstaterande om mervärdesskatten, t.ex. "Parterna konstaterar som sin uppfattning att det samarbete som avses i avtalet inte utgör sådan affärsverksamhet som avses i mervärdesskatte lagen"].

7.1 Debitering av kostnader

Partens ansvar för kostnaderna uppstår när detta avtal har undertecknats av alla avtalsparter och en resursanskaffning har föranlett en kostnad för värdmöte. Parten ska betala sin andel utgående från den godkända budgeten. När parternas betalningsskyldigheter grundar sig på kostnadsposter som debiteras under kalenderåret, ska kostnaderna fördelas innan den avslutade räkenskapsperioden stängs/kostnaderna i bokslutet fördelas och det ska göras antingen en tilläggsfaktura eller en kreditfaktura varvid kostnaderna på årsnivå blir korrekta. Värdmöte debiterar parterna de kostnader som grundar sig på budgeten halvårsvis i _____ [månad] och _____ [månad]. På en försenad betalning tillämpas en dröjsmålsränta enligt räntelagen. [Hela den här punkten ändras så att den passar situationen]

8. Avtalets giltighet och avslutande

Avtalet träder i kraft när samtliga parter har undertecknat det. Avtalet gäller till vidare/fram till _____.

Om en part vill säga upp detta avtal, ska den lämna en skriftlig uppsägning till den gemensamma direktionen senast _____ månader före början på det kalenderår vid vars utgång man vill att uppsägningen ska träda i kraft. Den part som säger upp avtalet har inte rätt att få någon fördelningsandel av den egendom som lyder under detta avtal eller någon annan ersättning som beror på uppsägningen. [Det bör övervägas om det i samarbetet finns andra ansvarsområden som förblir i kraft]

Om mer än hälften av parterna eller värdförsamlingen vill säga upp det här avtalet ska den gemensamma direktionen på det sätt som avses i 11 kap. 1 § 1 mom. 4 punkten verkställa en utredning av de tillgångar och skulder som grundar sig på avtalet samt utreda de över- eller underskott som grundar sig på avtalet och göra ett förslag på hur överskottet ska fördelas eller underskottet täckas i den proportion för kostnadernas fördelningsandelar som avses i punkt 7. När mer än hälften av parterna på behörigt sätt har godkänt gemensamma direktionens förslag anses avtalet ha upphört. Den gemensamma direktionen ska slutföra utredningsåtgärderna inom utgången av _____ månad. [Punkten ändras så att den passar för situationen]

9. Anslutning till avtalet i efterhand

Nya församlingar kan ansluta sig till detta avtal. Samtliga avtalsparter ska godkänna den nya parten genom ett avtal om ändring av avtalet. [Punkten kan ändras så att den lämpar sig för samarbetet och det bör avtalas om bl.a. den nya medlemmens ansvarsområden, avgifter o.d.]

10. En ekonomisk utredning ska verkställas när avtalet upphör

När avtalet upphör helt är den gemensamma direktionen skyldig att göra en ekonomisk slututredning, om inte parterna har kommit överens om något annat arrangemang. De tillgångar som inte behövs för att betala kostnaderna för slututredningen och skulder eller för att fullgöra plikter fördelas mellan parterna i proportion till de sammanlagda kostnadsenheter som nämns i punkt 7. Om beloppet som behövs för att betala kostnader och skulder samt för att fullgöra plikterna är större än tillgångarna, är parterna skyldiga att betala mellanskillnaden i proportion till de ovannämnda andelarna.

11. Tillämplig lag och avgörande av meningsskiljaktigheter

På detta avtal tillämpas Finlands lag.

Målet är att avgöra eventuella meningsskiljaktigheter rörande avtalet genom förhandlingar mellan parterna.

Om förhandlingarna inte leder till ett avgörande, avgörs meningsskiljaktigheterna vid den behöriga domstolen. Förvaltningstvister behandlas vid den behöriga förvaltningsdomstolen och eventuella privaträttsliga tvisteärenden i xxx tingsrätt [Ange tingsrätten enligt t.ex. värdförsamlingen] om inte parterna i tvisten kommer överens om något annat.

12. Ikraftträdande

Det här avtalet träder i kraft när alla parter har undertecknat det.

13. Datum och underskrifter

Detta avtal har upprättats i ____exemplar, ett för varje part.

[Innan kyrkofullmäktige i värdförsamlingen godkänner instruktionen för den gemensamma direktions som leder samarbetet ska den samla in utlåtanden av avtalsparternas beslutande organ.]

[Lägg till datum och underskriftsställen för samtliga]

14. Bilagor

Följande bilagor hör som oskiljaktiga delar till detta avtal. Bilagornas inbördes prioriteringsordning bestäms enligt deras nummerordning så att nummer 1 har högst prioritet.

Bilagor till avtalet [förteckning med exempel på eventuella bilagor]

[Bilaga 1: Avtal om behandlingen av personuppgifter, om det i samarbetet behandlas personuppgifter; läs mer i publikationen Dataskyddet i församlingen]

Bilaga 2: Valordningen vid val av medlemmar till den gemensamma direktions

Bilaga 3: Beskrivning av värdförsamlingens uppgifter

Bilaga 4: Beskrivning av avtalsförsamlingens uppgifter

Bilaga 5: Upphandlingsförfaranden